

Försvarsutskottets betänkande

1980/81:11

om systemet för produktionsledning inom det militära försvaret (förs. 1979/80:6)

Förslaget

I förslag 1979/80:6 redovisar riksdagens revisorer synpunkter och förslag som har framkommit genom granskning av produktionsledningssystemet inom försvarets planerings- och ekonomisystem (FPE). Granskningen har begränsats till armén och gjorts med tyngdpunkten lagd på den verksamhet som bedrivs på lägre regional och lokal nivå. Revisorerna hemställer att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att synpunkterna och förslagen bör beaktas vid den fortsatta utvecklingen och tillämpningen av försvarets planerings- och ekonomisystem.

Utskottet

Försvarets planerings- och ekonomisystem (FPE) är ett samlat ledningssystem för all verksamhet i fred inom det militära försvaret. I tillämpliga delar används det också inom civilförsvaret. För det ekonomiska försvaret har införts ett planeringssystem som ansluter till FPE.

FPE tillämpas sedan den 1 juli 1972 (prop. 1970:97, SU 1970:203, rskr 1970:420). Införandet föregicks bl. a. av försöksverksamhet vid vissa förband.

Utskottet har under årens lopp berört FPE vid åtskilliga tillfällen. Systemets huvuddrag behandlades flera gånger under 1972 års riksdag, två gånger omedelbart före införandet (FöU 1972:5 och 1972:17 s. 37 och 68) samt hösten 1972 i frågan om riksdagen och försvarsplaneringen (FöU 1972:23).

Under riksmötet 1975/76 tog utskottet upp utvecklingen och tillämpningen av FPE (FöU 1975/76:32 s. 22). Principerna för ledningen av försvarsmakten i fred behandlades i FöU 1977/78:9. FPE berördes också i FöU 1978/79:25, liksom i FöU 1979/80:19 s. 16. I sistnämnda betänkande anförde utskottet att den målstyrning som är förutsatt i produktionsledningen ännu inte motsvarar systemets grundläggande principer. Målstyrning innebär att myndighet ges uppgifter och däremot svarande resurser att lösa uppgifterna enligt egna beslut. Sådan styrning skall skapa förutsättningar för decentralisering.

Utskottet anser det vara värdefullt att riksdagens revisorer granskar om FPE är rationellt uppbyggt och fungerar tillfredsställande.

Efter den nu genomförda granskningen av produktionsledningssystemet uttalar revisorerna att FPE har medfört fördelar jämfört med tidigare

planeringssystem. Granskningen har emellertid enligt revisorernas mening gett vid handen att en fortsatt anpassning till systemets grundtankar torde vara erforderlig. Ett antal sådana förslag har lämnats i den granskningspromemoria som ligger till grund för revisorernas förslag och som har remissbehandlats. Utan att i detalj ta ställning till de olika förslagen uttalar revisorerna att framkomna synpunkter och förslag synes utgöra en god utgångspunkt för arbetet med att vidareutveckla produktionsledningssystemet inom armén. Vissa av förslagen är – uttalar revisorerna – av mera principiell art och synes därför kunna vara av intresse även för övriga försvarsgrenar.

Enligt utskottets mening inrymmer revisorernas förslag många värdefulla synpunkter. Utskottet har inhämtat att det i åtskilliga avseenden nu pågår verksamhet som syftar till förbättringar i produktionsledningssystemet. I enlighet med revisorernas förslag bör resultaten av granskningen beaktas vid den fortsatta utvecklingen och tillämpningen av FPE för huvudprogrammet Arméförband. Resultaten torde vara av visst värde för Marinförband och Flygvapenförband även om granskningen inte har omfattat dessa huvudprogram.

Utskottet vill i detta sammanhang understryka värdet av att produktionsledning utövas främst genom målstyrning. Lokala chefers handlingsfrihet bör öka när det gäller valet av metoder för att lösa givna uppgifter. Instruktioner måste därför utformas så att de ger stöd för handlingsfrihet inom givna ramar.

Med hänvisning till det anförda hemställer utskottet

att riksdagen med bifall till riksdagens revisorers förslag som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet har anfört om den fortsatta utvecklingen och tillämpningen av försvarets planerings- och ekonomisystem.

Stockholm den 27 november 1980

På försvarsutskottets vägnar
PER PETERSSON

Närvarande: Per Petersson (m), Eric Holmqvist (s), Gunnar Björk i Gävle (c), Gudrun Sundström (s), Hans Lindblad (fp), Roland Brännström (s), Gunnar Oskarson (m), Åke Gustavsson (s), Evert Hedberg (s), Göthe Knutson (m), Anders Gernandt (c), Holger Bergman (s), Eric Hägelmark (fp), Anita Johansson (s) och Eivor Nilson (c).